

Korespondenční Seminář z Programování

ZAČÁTEČNICKÁ KATEGORIE

30. ročník

KSP-Z

Červenec 2018

Milí řešitelé a řešitelky!

Zpožděný mezinárodní motorový osobní vlak KSP-30 právě přijíždí na první koleji. Ve vlaku je řazen vřz na přepravu brocht, vzorové řešení 4. série a závěrečná výsledková listina. Všem účastníkům se omlouváme za zpoždění vlaku, ale i celého letošního ročníku KSP. Doufáme, že nám zachováte přízni i napřesok (a že KSP bude opět fungovat obvyklým způsobem), a třeba zkuste řešit i hlavní kategorii. Zatím přejeme krásné prázdniny a těšme se na ty z vás, kdož přijdou na podzimní soustředění. Vaši organizátoři.

Řešení čtvrté série začátečnické kategorie 30. ročníku KSP

30-Z4-1 Statistika sprintů

Na začátek je vhodné uvědomit si, že místo nejnižšího průměru stačí hledat nejnižší součet (sumu). To proto, že průměr k -tice čísel (a_1, \dots, a_k) je $(a_1 + \dots + a_k)/k$ a k je kladná konstanta. Přefórmulujeme tedy zadání na hledání nejnižší sumy.

Triviální řešení může vypadat takto: Spočítáme sumy pro k -tice $(x_0, \dots, x_{k-1}), (x_1, \dots, x_k), \dots$. Sumy si budeme ukládat do pole velikosti $n-k$ a index v poli bude ukazovat první prvek k -tice. Toto pole poté projdeme a najdeme v něm minimum (přiběžné si udržujeme nalezené minimum a příslušný index).

Toto řešení poběží v čase $O((n-k) \cdot k)$, protože $(n-k)$ -krát sčítáme k -tici čísel. Pokud k je výrazně menší než n , můžeme výraz zjednodušit na $O(nk)$.

Problém triviálního řešení je v tom, že mnohokrát sčítáme stejná čísla. Obrázek níže ukazuje, jaké čívrice sčítáme (vždy jeden obdélník přísluší jedné čívrici). Čím tmavší pozadí, tím vícekrát se daný prvek přičte (16 se přičte ve třech čívricích).

28	34	23	10	10	16	10	25
----	----	----	----	----	----	----	----

Všimneme si, že když přecházíme od k -tice s indexem i ke k -tici s indexem $i+1$, tak jediné, v čem se suma změní, je to, že vypadne prvek i a přibude prvek $i+k$.

Sumy tedy nemusíme počítat pokaždé znovu: jakmile známe i -tou sumu, můžeme z ní v konstantním čase spočítat $(i+1)$ -ní – stačí jeden prvek odečíst a jeden přičíst. Jedné pro pozici 0 stále musíme počítivě nasčítat k prvky.

Tim vyplývá předchozí řešení na časovon složitosti $O(n)$, protože na každý prvek sáhneme maximálně dvakrát.

Program (Python 3):

<http://ksp.mff.cuni.cz/viz/30-Z4-1.py>

Voľta Sejkora

30-Z4-2 Klíče od tělocvičny

Základní myšlenka je jednoduchá. Budeme chtít postupně vytvářet seznamy S_i obsahující všechny členy s klíčem kvadráty i (pro i od 0 do K). Potom jen sečtení jejich délky a dostaneme výsledek.

¹ <http://ksp.mff.cuni.cz/viz/kucharky/grafy>

So je prostě seznam vedoucích klubů, ten dostaneme přímo na vstupu.

Nyní bychom chtěli vytvořit seznam S_1 . To uděláme tak, že projdeme seznam S_0 , pro každého z členů v tomto seznamu se podíváme na jeho známé a ty přidáme do S_1 . Pak můžeme obdobným způsobem projít S_1 a známé přidat do S_2 , atd.

Ale má to dva háčky:

- Některý z těchto známých už možná klíč má. Například pokud se znají dva vedoucí A a B , při procházení známých A narazíme na B , ale neukčeme ho přidat do S_1 (protože už má klíč kvality 0, tak mu nebudeme dávat horsí).

- Potřebujeme umět rychle zjistit seznam známých daného člena.

S prvním problémem se vypořádáme tak, že si pro každého člověka poznamenejme, jestli už dostal klíč. K tomu si pořídíme pole D délky N , kde $D[i]$ bude 1, pokud už jsme členovi i dali klíč (zadržali ho do některého seznamu S_i), jinak 0.

Takovéto uložení v poli je důležitě, protože nám umožní rychle (v konstantním čase) testovat, zda už daný člověk má klíč. Kdybychom místo toho měli seznam lidí, kteří dostali klíč, museli bychom pro ověření jednoho člověka celý tento seznam projít, což by trvalo čas $O(N)$.

Jestě zbývá jedna otázka: jak zavřít, abychom uměli rychle zjistit seznam známých nějakého člena? Jednoduše: prostě si budeme pro každého člena seznam známých pamatovat. Tyto seznamy vytvoříme při načítání vstupu: když načteme řádek popisující známost lidí i a j , přičítáme j do seznamu známých i a zároveň i do seznamu známých j .

Můžeme si například pořádit seznam Z , jehož prvky budou jednotlivé seznamy známých – $Z[i]$ bude seznam známých i -tého člověka, $Z[i][0]$ bude první známý i -tého člověka, atd.

Na vstup se taky můžeme dívat jako na graf, jehož vrcholy tvoří členové klubů a hrany známosti mezi nimi. Potom výše popsaný seznam Z není nic jiného než reprezentace grafu seznamem sousedů a náš algoritmus je vlastně upravené prohlédávání grafu do šířky (liši se tím, že začínáme prohlédávat z několika vrcholů současně). Pokud vám ještě tyto pojmy nic neříkají, dočtete se o nich v naší grafové kuchařce.¹

Program (Python 3):
`http://ksp.mff.cuni.cz/viz/30-24-2.py`

Filip Štědranský

30-24-3 Uhlazovací válec

Překvapivě, v této úloze nebylo vůbec nic záhadného. Pokud znáte libovolný algoritmus na příchoď grafu nebo čtvercové mřížky, mohli jste ho s úspěchem použít. Nízkým předpokladem pro takto jednoduché řešení je ovšem konstantní velikost desky (v našem případě 3×3), bez něj je úloha výrazně složitější.

Pojďme si připomenout prohlédávání do hloubky. Na začátku si na zásobník vložíme levý horní roh, a postupně budeme vybalovat možná umístění válce. Navštívená políčka si musíme nějak poznamenat, abychom je nenavštívovali vícekrát. Tomuto účelu poslouží třeba další mřížka booleanových proměnných. Poté započítáme všechna políčka, která váleček na tomto umístění pokrývá – i toto započítání si ale musíme u každého políčka poznamenat, odděleně od navštívení. Na závěr pro každého ještě nenavštíveného souseďa zjistíme, zda se na dané místo dá váleček posunout, a pokud ano, vložíme jej na vrchol zásobníku.

Pokud bychom chtěli být extra úspěšní, stačí nám ověřit nepřítomnost překážek těsně za hranami plochy zabrané válečkem. Protože je však v naší úloze váleček konstantně velký (a prakticky velmi malý), nemusíme se s tím zatežovat a můžeme klidně kontrolovat celou plochu čtyřřádků.

Jestliže jste místo explicitního zásobníku (např. v seznamu) využili rekurze a zásobníku volání funkce, mohli jste narazit na to, že ve vyšších programovacích jazycích je celá ta volání funkce příliš vysoká. Pokud to jde tak snadno jako v této úloze, doporučujeme se rekurzi vyhnout, a to zejména v Pythonu.

Takto upravené prohlédávání si zachovává svou časovou složitost, která je lineární s počtem políček, která prohlédáváme. Znovu připomínáme, že je ve skutečnosti násobena velikostí plochy, která se však díky konstantní velikosti „schová do O -čáry“.

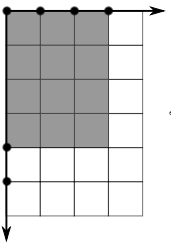
Program (Python 3):

`http://ksp.mff.cuni.cz/viz/30-24-3.py`

Ondřej Hladký

30-24-4 Ohrazení zahrádky

O kolicích na x -ové ose budeme říkat, že jsou *vodorovné*, kolicím na y -ové ose budeme říkat *svislé*. Podle zadání jsme na vstupní dostali seznamy vodorovných a svislých kolicí X a Y délky m a n – konkrétně v seznamu X jsou x -ové souřadnice všech vodorovných kolicí a v seznamu Y jsou y -ové souřadnice všech svislých kolicí.

Abyste Zuzka zaluhčením posledního kolicu vytvořila obdélníkovou zahradu rovnoběžnou s osami, musí ho zaluhčout přesně napravo od nějakého svislého kolicu a zároveň přesně nahoru nad nějaký vodorovný kolic. Jinými slovy, Zuzka

může kolic zaluhčout jen na pozice tvaru $[x, y]$, kde x je prvek pole X a y je prvek pole Y . V takovém případě bude mít zahrada objem $x \cdot y$ jednotek.

Můžeme tedy vyzkoušet všechny možnosti, jak vybrat nějaké x z pole X a k nčm y z pole Y . Pro každou možnost pak můžeme spočítat $x \cdot y$, ověřit, zda tento součin nepřekračuje Q , a pokud nepřekračuje, porovnat ho s dosavadním maximem a případně součin prohlásit za nové maximum.

Takový algoritmus bude mít časovou složitost $O(mn)$, protože máme $m \cdot n$ možnosti na výběr x a y . Paměťová složitost je $O(m + n)$, protože nám stačí pamatovat si jen X a Y .

Zrychlujeme...

S takto pomalým řešením se ale (samozřejmě) nespokojíme. V první řadě si všimneme, že náš algoritmus pracuje stejně dobře, ať už jsou na vstupu prvky X a Y uvedené v jakémkoliv pořadí. Zkusíme tedy prvky na začátku vzestupně seřadit (za to nic neďáme, oproti $O(mn)$ je čas na řazení zanedbatelný) a uvidíme, zda neumíme setazení nějak vyzrát.

Jak se náš algoritmus chová na seřazeném vstupu? Nejprve vezme nejmenší x a k nčm bere všechna y od nejmenšího, pak pokračuje o něco větším x' atd. Pro konkrétní x jsou nejdřív součiny $x \cdot y$ příliš malé (už máme lepší maximum), pak jsou chvíli „tak akorát“ (mají potenciál zvýšit dosavadní maximum) a pak jsou zase příliš velké (přesahují Q).

Chceti bychom umět přeskaakovat příliš malé a příliš velké součiny. Je zřejmé, že jakmile pro konkrétní x přeroste $x \cdot y$ horní mez Q , budou i všechny další součiny příliš velké a můžeme přeskocit až na zpracování dalšího x . S příliš malými součiny ale podobný trik udělat neumíme.

Pomůžeme si úpravou našeho algoritmu – místo abychom pro jedno x procházeli y od nejmenšího, dokud je součin v mezích, přijďeme naopak od největších y , dokud součin meze nepřekračuje. Jakmile totiž narazíme na první součin $x \cdot y$ nepřekračující Q , můžeme s ním zkusit vyběšit dosavadní maximum a přeskocit na další x – všechny ostatní součiny budou menší, takže s nimi maximum nelepšíme.

Zdá se, že jsme se dostali do stejné situace, jako předtím – víme, kdy už máme skončit, ale nevíme, kde máme začít. Tentokrát si ale umíme pomoci: pro konkrétní x nebudeme procházet všechna y od největšího, ale začneme tam, kde jsme skončili s minulým x' . Jelikož x se zvětšují, platí, že pokud byl nějaký součin $x' \cdot y$ příliš velký, bude i součin $x \cdot y$ příliš velký. Přeskačujeme tedy jen ty y , které pro nás již v minulém kole byly příliš velké, a tím spíš pro nás budou příliš velké teď.

Jaké má toto řešení časovou složitost? Na začátku řadíme obě pole, což zvládáme v $O(n \log n + m \log m)$. V druhé části sice provádáme m cyklů a v každém můžeme projít až $O(n)$ různých y , ale není těžké si rozmyslet, že dohromady vyzkoušíme jen $O(n + m)$ různých kombinací x a y : mezi každými dvěma kombinacemi se buď x zvětší nebo y sníží a druhá složka zůstane stejná. Dohromady se ale x může zvýšit nejvýše m -krát a y se může snížit jen n -krát, celkově tedy může být jen $n + m$ kombinací. Časová složitost druhé části je tedy $O(n + m)$, celková časová složitost je $O(n \log n + m \log m)$. Paměťová složitost zůstává $O(n + m)$.

Program (Python 3):

`http://ksp.mff.cuni.cz/viz/30-24-4.py`

Rišo Hladký

Výsledková listina čtvrté série začátečnické kategorie 30. ročníku KSP

řezidél	škola	ročník	série celkem									
			Z1-1	Z1-2	Z1-3	Z1-4	Z1-5	Z1-6				
0.	Ondřej Jannelský	G Chch	0	0	8	10	10	12	12	14	66,0	264,0
1.	Petr Aubrecht	GHevrov-PH	3	0	8	10	10	12	12	14	66,0	263,0
2.	Petr Budai	G JČJ PH	1	0	8	10	10	12	12	14	66,0	254,0
3.	Michal Bravamský	GBlhovec	0	0	8	10	10	12	12	14	65,0	239,0
4.	Daniel Skýpala	GTomkovaOL	0	0	8	10	10	12	12	13	65,0	233,0
5.-6.	Jiří Kvapil	GTomkovaOL	0	0	8	10	10	12	11	12	63,0	226,0
7.	Dalibor Kramář	G BO-Reč	0	0	8	10	10	12	12	11	63,0	226,0
8.	Janek Havatý	GJiršikaCB	-1	0	8	10	10	12	12	14	66,0	169,0
9.-10.	Ondřej Hráček	GOLgHavl	1	0	8	3	0	12	12	12	35,0	143,0
	Jan Kotovský	GPSnádkaPH	-1	0	8	10	4	3	12	12	37,0	143,0
11.	Tereza Strišovská	GJHroncaBA	2	0	8	10	10	6	12	13	24,0	140,0
12.	Filip Kasl	GKepleanPH	2	0	8	1	0	0	12	13	34,0	138,7
13.	Ondřej Bleha	GEBěnovvHK	3	0	0	0	0	0	12	13	0,0	138,0
14.	Vojtěch Káně	G Brandýs	2	0	8	10	10	12	12	14	66,0	137,0
15.	Michal Mlčoch	G UherBrod	3	0	8	0	0	6	6	14,0	123,5	
16.	Martin Benčko	GOhradníPH	1	0	8	0	0	0	6	6	20,0	118,0
17.	Klara Tanchmanová	GOfaravníPH	4	0	8	10	12	12	12	14	0,0	115,0
18.	Robert Jaworski	GOhradníPH	0	0	8	10	4	6	6	4	18,0	113,0
19.-20.	Albert Kutera	GNaďStořlPH	2	0	8	10	10	12	12	12	38,0	110,0
21.	Jakub Komárek	GUHradštitě	3	0	8	10	0	0	0	0	18,0	110,0
22.	Lukáš Gáborik	G1aJBarňays	0	0	8	0	0	12	12	12	32,0	101,0
23.	Lucie Vomlová	GSPitálkaPH	2	0	8	0	0	0	0	0	0,0	100,0
24.	Václav Zvoníček	GJarosěvBO	2	0	8	10	0	0	0	0	18,0	88,3
25.	Martin Zmitko	G FyčlínOs	2	0	8	1	0	0	0	0	9,0	85,0
26.	Jan Vodstrčil	G VMyřto	1	0	0	0	0	0	0	0	0,0	82,0
27.	Jaroslav Paška	GPNINDaGB	3	0	0	0	0	0	0	0	0,0	79,0
28.	Michal Kodad	G UherBrod	3	0	0	0	0	6	6	6	6,0	78,0
29.	Jan Hartman	GSPŠSmíchov	2	0	0	0	0	0	0	0	0,0	74,0
30.	Adam Hříšava	GChodovvPH	2	0	8	10	10	6	12	12	46,0	72,0
31.	Radoslav Hasek	EmpsSchoolLux	0	0	8	7	0	0	0	0	27,0	71,7
32.	Kristina Galikova	GČaslav	4	0	8	0	0	12	0	0	20,0	70,0
33.	David Klement	GNAlejPH	3	0	0	0	0	0	0	0	0,0	68,7
34.	Marek Volf	GContřábor	0	0	8	10	10	0	6	0	28,0	68,0
35.-36.	Jan Černý	BrGy Žďár	2	0	0	0	0	6	0	0	14,0	66,0
	Jakub Šuran	GStrážnice	3	0	0	0	0	0	0	0	0,0	62,0
37.	Jakub Neražil	G UherBrod	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	60,0
38.	Martin Kostrubanič	GČaslav	4	0	8	10	10	6	0	0	34,0	58,0
39.-40.	Jiří Tammicha	GŘíč	1	0	0	0	0	0	0	0	0,0	52,0
41.	Erik Berta	GSpitálkaPH	2	0	0	0	0	0	0	0	0,0	52,0
42.-43.	Vojtěch Poupa	GAlajKošice	3	0	0	0	0	0	0	0	0,0	51,0
44.-46.	Jiří Vlček	ChKvG Pizeň	2	0	0	0	0	0	0	0	0,0	49,0
	Jakub Pevančík	GFXSaldyLI	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	49,0
	Matyáš Lorenc	GDSádkáPA	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	47,0
	Jan Pironček	GJungmannJT	4	0	0	0	0	0	0	0	0,0	47,0
47.	Michal Šarý	GSpitálkaPH	2	0	0	0	0	0	0	0	0,0	47,0
48.-49.	Marie Kalousková	GNOvěsNMlor	4	0	8	7	0	12	0	0	27,0	45,0
50.	Ondřej Wrzecionko	GNAlejPH	2	0	0	0	0	6	6	6	14,0	45,0
51.	Adam Verner	GJHroncaBA	3	0	8	10	0	6	0	0	24,0	40,0
52.-53.	Jiří Bleha	SPŠP Prosek	3	0	0	0	0	0	0	0	4,0	38,0
54.-55.	Anna Holmanová	G DubňvVáh	1	0	4	1	0	6	0	0	11,0	37,0
56.	Vojtěch Michal	GSRandyJIN	1	0	0	0	0	0	11	0	0,0	36,0
57.	Radim Kopmuc	GJiršikaCB	-2	0	0	0	0	0	0	0	0,0	35,0
		G UherBrod	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	34,0

řezidél

řezidél	škola	ročník	série celkem								
			Z1-1	Z1-2	Z1-3	Z1-4	Z1-5	Z1-6			
58.-59.	Michal Kozel	GZbořovPH	4	0	0	0	0	0	0	0,0	29,0
	Dennis Pražák	GJiršikaCB	3	0	0	0	0	0	0	0,0	29,0
60.-64.	Martin Cmiel	GOLgHavl	1	0	0	0	0	0	0	0,0	28,0
	Ondřej Danis	GFPVaiměz	3	0	0	0	0	0	0	0,0	28,0
	Dominik Dmih	GNNVPlaníPH	3	0	0	0	0	0	0	0,0	28,0
	Jindřich Dítě	YOSPŠZďár	2	0	0	0	0	0	0	0,0	28,0
65.-66.	Filip Hejšek	GPSnádkaPH	1	0	0	0	0	0	0	0,0	28,0
	Ondřej Gonzor	G Brandýs	1	0	0	0	0	0	0	0,0	26,0
	Jan Kutera	SSKlarovskáPL	1	0	0	0	0	0	0	0,0	26,0
67.	Vladimír Chudý	ZSRomov	1	0	0	0	0	0	0	0,0	25,0
68.-72.	Ondřej Buček	GJarosěvBO	4	0	0	0	0	0	0	0,0	23,0
	Evgenia Golubeva	GJosefskáPH	3	0	0	0	0	0	0	0,0	23,0
	Tomáš Štáma	GJihoměřPH	4	0	0	0	0	0	0	0,0	23,0
	Jan Najman	SPSEPPard	4	0	0	0	0	0	0	0,0	23,0
	Marco Souza de Joode	GNaďStořlPH	1	0	4	3	0	6	10	23,0	23,0
73.-74.	Petr Hýhl	G UherBrod	2	0	4	5	0	6	8	23,0	23,0
	Zuzana Urbánová	GZat	4	0	0	0	0	0	0	4,0	22,0
75.-76.	Štěpán Henrych	GZat	2	0	0	0	0	0	0	0,0	22,0
	Filip Krul	SPŠSmíchov	2	0	0	0	0	0	0	0,0	20,0
	Tomáš Sláma	GJihoměřPH	3	0	0	0	0	0	0	0,0	20,0
77.	Karel Balaj	GBojkovany	3	0	0	0	0	0	0	0,0	19,0
78.-84.	Robert Gemrot	GKomHavří	1	0	0	0	10	0	0	18,0	18,0
	Marek Hodečko	TAPoprad	4	0	0	0	0	0	0	0,0	18,0
	Patrik Janko	SPŠSmíchov	2	0	0	0	0	0	0	0,0	18,0
	František Kmječ	G Brandýs	2	0	0	0	0	0	0	0,0	18,0
	David Šutor	GTravys	3	0	0	0	0	0	0	0,0	18,0
	Jakub Uřádek	SMaVvzi	2	0	0	0	0	0	0	0,0	18,0
85.	Jan Škonla	GBensov	2	0	8	5	4	0	0	17,0	17,0
86.-87.	Jakub Hroník	GJiršikaCB	4	0	0	0	0	0	0	0,0	16,0
	Bronislav Růžička	GBojkovany	-1	0	0	0	0	0	0	0,0	16,0
88.	Antonín Roušek	GDSádkáPA	0	0	0	0	0	0	0	0,0	13,0
89.-92.	Erik Rehnka	SPNINDaGB	2	0	0	0	0	0	0	0,0	11,0
	Martin Sobotka	GJihoměřPH	2	0	0	0	0	0	0	0,0	11,0
	Jan Štěch	GJiršikaCB	1	0	0	0	0	0	0	0,0	11,0
	Magdalena Turinská	SZS Brančýs	1	0	0	0	0	0	0	11,0	11,0
93.	Petr Krubec	G Kolín	2	0	0	0	0	0	0	0,0	10,0
94.-96.	Tomáš Kratschmer	GMBklnšáPL	2	0	0	0	0	0	0	0,0	9,0
	Antonín Mlsil	PORGPpha	1	0	0	0	0	0	0	0,0	9,0
	Kateřina Vokálková	G Kolín	2	0	0	0	0	0	0	0,0	9,0
97.-101.	Patrik Baláš	SPSEPPard	4	0	0	0	0	0	0	8,0	8,0
	Václav Keilmek	SPŠBrančál	3	0	0	0	0	0	0	0,0	8,0
	Vojtěch Krupka	GJungmannJT	4	0	0	0	0	0	0	0,0	8,0
	Adela Návrátová	ZS M Týs	4	0	0	0	0	0	0	0,0	8,0
	Martin Zimen	GJMlasarJI	3	0	0	0	0	0	0	0,0	8,0
102.	Tomáš Dostál	G MendelGCP	3	0	0	0	0	0	0	0,0	8,0
103.-105.	Daniela Hrbáčková	G Wicht	4	0	0	0	0	0	0	4,0	4,0
	Vít Novotný	G VoderavPH	3	0	0	0	0	0	0	0,0	4,0
	Michal Zacek	MensG	1	0	0	0	0	0	0	4,0	4,0
106.	Vojtěch Kuchař	VOŠJičm	1	0	0	0	0	0	0	0,0	3,0
107.	Vojtěch Hroněk	SPŠP Prosek	1	0	0	0	0	0	0	0,0	2,0
108.-111.	Lukáš Čaha	GZbořovPH	-1	0	0	0	0	0	0	0,0	1,0
	Jan Hřebenář	20. ZS Pl.	4	0	0	0	0	0	0	0,0	1,0
	Michal Rod	GJiršikaCB	3	0	0	0	0	0	0	0,0	1,0
	Jakub Zemanek	GUHradštitě	3	0	0	0	0	0	0	0,0	1,0

KSP pro vás připravují studenti Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy.

Webové stránky:

<https://ksp.mff.cuni.cz/>

E-mail:

ksp@mff.cuni.cz

Diskusní fórum:

<https://ksp.mff.cuni.cz/forum/>

Chcete-li s námi komunikovat bezpečně, můžete si ověřit náš HTTPS certifikát - jeho SHA1 fingerprint je: E9:DB:EE:06:62:BC:14:DE:09:E4:E8:97:DC:36:0E:87:B3:50:BO:01.

matfyz